26643 Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

35728 Programma Grensverleggende IT (GrIT)

Nr. 1573 Brief van de staatssecretaris van Defensie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 oktober 2026

Digitalisering en innovatie zijn van toenemend belang voor de militaire slagkracht van Defensie. Een krijgsmacht moet kunnen beschikken over betrouwbare informatie, deze informatie snel kunnen delen en nieuwe technologische mogelijkheden kunnen benutten. Een weerbare en toekomstbestendige digitale infrastructuur is daarvoor een belangrijke randvoorwaarde.

De ontwikkeling van informatietechnologie gaat snel. Steeds meer IT-diensten worden als clouddienst aangeboden. Het gebruik van cloudtechnologie biedt mogelijkheden om IT-voorzieningen sneller aan te passen, de continuïteit te versterken en nieuwe technologie beschikbaar te maken. Tegelijkertijd brengt het gebruik van cloudvoorzieningen nieuwe afhankelijkheden en risico's met zich mee, onder meer op het gebied van informatiebeveiliging, gegevenssoevereiniteit en continuïteit. Voor Defensie is het daarom van belang om per toepassing te kunnen bepalen welke vorm van cloudvoorziening het meest passend is.

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de overeenkomst tussen het ministerie van Defensie en SAP[1] voor SaaS[2]-dienstverlening in een Soevereine Cloud. Met deze overeenkomst zet Defensie een volgende stap in de vernieuwing van haar digitale fundament en in de uitvoering van haar bredere cloudstrategie.

Defensie multi-cloudstrategie

Vanwege de bijzondere taken en verantwoordelijkheden van Defensie is niet één type cloudomgeving voor alle toepassingen geschikt. Defensie hanteert een multi-cloudstrategie. Daarbij worden verschillende IT-omgevingen naast elkaar gebruikt, waaronder een eigen private cloud, cloudvoorzieningen van marktpartijen, een Soevereine Cloud en waar nodig systemen die niet in de cloud draaien.

Per toepassing wordt bepaald welke omgeving het beste past bij de eisen aan onder meer beveiliging, beschikbaarheid, functionaliteit en continuïteit. Hiermee wil Defensie voorkomen dat zij voor haar gehele

---

[1] SAP is een producent van software voor het beheer van bedrijfsprocessen.

[2] SaaS staat voor Software as a Service. Hierbij wordt software als een dienst via het netwerk aangeboden en worden het onderhoud, de updates en een belangrijk deel van het beheer door de leverancier verzorgd.

informatievoorziening afhankelijk wordt van één technologie, één leverancier of één type infrastructuur.

Een belangrijk uitgangspunt binnen deze strategie is dat Defensie de beschikking houdt over haar gegevens en de mogelijkheid behoudt om deze in een andere IT-omgeving onder te brengen. Dit draagt bij aan de continuïteit van de bedrijfsvoering en geeft Defensie ruimte om in te spelen op veranderende technologische en operationele omstandigheden.

Overeenkomst met SAP

Binnen deze multi-cloudstrategie kiest Defensie voor de overgang van haar huidige *on-premise* SAP-omgeving naar een Soevereine Cloud. Het betreft SaaS-dienstverlening, waarbij de software als dienst beschikbaar wordt gesteld vanuit een specifiek voor Defensie ingerichte en beveiligde cloudomgeving. Defensie maakt al geruime tijd gebruik van SAP-software voor de ondersteuning van de bedrijfsprocessen materieel en logistiek, financiën, organisatie en operaties. Het is het doel om ook de ondersteuning van het personele domein te zijner tijd binnen deze SaaS-dienstverlening onder te brengen.

Defensie heeft een contract met SAP gesloten met een looptijd van vijf jaar, met de mogelijkheid om dit met maximaal vijf jaar te verlengen. Het contract is rechtstreeks aan SAP gegund op basis van de daarvoor geldende ADV[3]-uitzondering. Het contract bevat duidelijke afspraken over de kwaliteit en beschikbaarheid van de dienstverlening. Voor incidenten en ondersteuning is 24 uur per dag, 7 dagen per week een gescreend supportteam beschikbaar. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over beveiliging, compliance en auditrechten die aansluiten bij de eisen van Defensie[4].

Het contract is ingericht met het oog op de verdere ontwikkeling en opschaling van de dienstverlening. Periodiek worden functionele innovaties en technologische updates beschikbaar gesteld. De omgeving voorbereid op toekomstige AI-functionaliteit. Defensie houdt daarbij zelf de regie over het activeren van nieuwe functionaliteiten.

Binnen het contract zijn extra software licenties bedongen, waarmee rekening wordt gehouden met de groei van Defensie. Om de dienstverlening gedurende de looptijd flexibel te kunnen aanpassen, zijn swap-rechten en afspraken over prijsbescherming opgenomen. Tot slot bevat het contract verschillende opties, waaronder voor een *Infrastructure as a Service* (IaaS) cloud omgeving en aanvullende uitwijkvoorzieningen buiten de Nederlandse landsgrenzen.

De oplossing en inrichting van de Soevereine Cloud voor Defensie kan als voorbeeld dienen voor andere overheden. Deze overheden kunnen onder voorwaarden gebruikmaken van een vergelijkbare contractuele voorziening, mits zij voor de benodigde beveiliging zijn aangesloten op NAFIN (Netherlands

[3] Aanbestedingswet op defensie – en veiligheidsgebied, artikel 2.16.
[4] Het ABDO en het Defensie Beveiligingsbeleid is van toepassing op deze overeenkomst.

Armed Forces Integrated Network). Hierover vindt reeds overleg plaats met verschillende departementen.

De Soevereine Cloud
De keuze voor een Soevereine Cloud is ingegeven door de eisen die Defensie stelt aan de continuïteit, beveiliging, toegang tot nieuwe functionaliteit en zeggenschap over haar informatievoorziening. Een belangrijk doel is het versterken van de continuïteit van bedrijfskritische processen. Door voorzieningen op meerdere locaties beschikbaar te hebben, wordt de afhankelijkheid van één fysieke locatie verminderd en kan de dienstverlening bij verstoringen sneller worden hersteld. Dit versterkt de weerbaarheid tegen onder meer cyberaanvallen, fysieke aanvallen en andere verstoringen.

De omgeving wordt in Nederland ingericht als een afgeschermde en gecontroleerde omgeving die voldoet aan de geldende beveiligingseisen van Defensie. De toegang tot de omgeving is beperkt tot geautoriseerd en gescreend personeel vanuit een beveiligde faciliteit. De SAP-omgeving wordt fysiek afgeschermd van de reguliere publieke cloudomgeving van SAP. De Soevereine Cloud is geschikt voor het gebruik binnen hogere rubriceringsniveaus.

De Soevereine Cloud biedt Defensie toegang tot nieuwe functionaliteit en technologische ontwikkelingen. Hierdoor kan Defensie sneller gebruikmaken van innovaties en haar informatievoorziening beter laten aansluiten op veranderende behoeften.
Voor de dienstverlening is SAP Nederland B.V. de contractpartij en geldt Nederlands recht. Daarmee wordt ook vanuit juridisch perspectief invulling gegeven aan de soevereiniteit van de omgeving. Deze maatregelen geven Defensie meer zeggenschap over de verwerking van haar gegevens en het beheer van de omgeving. De inrichting wordt afgestemd op de beveiligingskaders en operationele eisen van Defensie.

De keuze voor een Soevereine Cloud neemt de afhankelijkheid van SAP als internationale technologieleverancier niet weg. Defensie blijft voor de ontwikkeling en levering van de SAP-software in belangrijke mate afhankelijk van SAP. Deze afhankelijkheid wordt onderkend en actief beheerst. Zo zijn contractuele afspraken gemaakt over wijzigingen in de zeggenschap over SAP en de dienstverlening, over de continuïteit van de dienstverlening onder specifieke omstandigheden en over de mogelijkheid om de dienstverlening gecontroleerd te beëindigen. Ook is een exit strategie voorzien. Deze maatregelen moeten de positie van Defensie bij veranderende omstandigheden beschermen en bijdragen aan de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Het vervolg
De komende periode staat in het teken van de realisatie en verdere inrichting van de Soevereine Cloud door SAP. De ingebruikname is voorzien per 1 januari 2028. Parallel hieraan treft Defensie de nodige maatregelen om de Soevereine Cloud aan te sluiten op het Defensie-IT-landschap. Het gaat onder meer om toegangsautorisatie, printfunctionaliteit en de benodigde koppelingen.

Na de realisatie van deze voorzieningen richt Defensie zich op het in gebruik nemen van de Soevereine Cloud en de gefaseerde migratie van de bestaande SAP-omgeving naar de nieuwe omgeving. Met de realisatie van de Soevereine Cloud wordt ook het personele domein binnen de SaaS-dienstverlening ondergebracht.

Tot slot
Met de overeenkomst met SAP zet Defensie een volgende stap in de vernieuwing en versterking van haar digitale informatievoorziening. De Soevereine Cloud biedt daarbij een beveiligde en gecontroleerde omgeving die aansluit bij de bijzondere eisen van Defensie en die ruimte biedt voor verdere technologische ontwikkeling. Dit draagt bij aan een weerbare en toekomstbestendige digitale infrastructuur.

De komende periode staat in het teken van de realisatie en aansluiting van de Soevereine Cloud op het Defensie-IT-landschap. Na ingebruikname wordt het personele domein hierin ondergebracht en wordt de bestaande SAP-omgeving gefaseerd gemigreerd. Daarmee wordt toegewerkt naar één toekomstbestendige en beveiligde SAP-omgeving voor Defensie, met opties voor uitbreiding naar andere overheidsorganisaties. Ik bespreek deze ontwikkelingen graag met u in het commissiedebat IT bij Defensie op 27 oktober 2026.

De staatssecretaris van Defensie,
D.G. Boswijk